

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házban.

Kiadóhivatal:

Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth- (fő-) utca.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr
Egyes szám ára 8 kr.

Postánthozók: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 fr
Megjelenik minden vasárnap és esztendőnkön.

Obstrukció?

Józan észszel ugyan senki sem állíthatja, hogy a képviselőház most folyó tanácskozásai obstrukciós jellegű bírádnak, mindamellett a kormánypárt szepeggő és megriadt denuncziánsai már teljes obstrukcióról beszélnek. Ha az ellenzék obstruálni akarna, akkor annak vezérei nem beszélhének olyan higgadtan és tárgyilagosan, mint Horánszky Nándor szerdán. Horánszky igaz hogy az összes parlamentek leghiggadtabb és legtárgyilagosabb ellenzéki férfia, csak hogy obstrukció esetében ő sem hagynd ki a játékból a szenvedélyt. Higgadt volt de azért lesújtó kritikát gyakorolt a kormány azon frivol játéka fölött, amelyet a kiegyezés kérdéseiben űz. Bebizonyította, hogy Bánffy eljárása nem egyéb humbugnál, melylyel az egész országot ámitja.

Hatalmas beszédét szóról-szóra közöljük.

Horánszky Nándor beszéde.

Tisztelt képviselőház! A tisztelt miniszterelnök ur a tegnapi napon Kossuth Ferenc tisztelt képviselőtársam interpellációjára adott válaszában nem nyilatkozott arra vonatkozólag, hogy a kiegyezési kérdésekben mi fog történni, miféle intézkedések fognak történni arra az esetre, ha a monarchia másik államával a vám- és kereskedelmi szövetséget alkotmányos uton megkötöni nem sikerül. A dolog természetében fesszük, hogy ebből nekünk a következmények le kell vonnunk. A következmény pedig, miként a tisztelt barátom, gróf Apponyi Albert a tegnapi napon formulázta, abban áll hogy mi mindaddig, míg mi ebben a kérdésben kimerítő részletes tájékozást nem kapunk a kormánytól, semmiféle napirendhez hozzá nem járunk és ebben az irányban minden rendelkezésünkre álló törvényes és a házszabályok által megengedett eszközökkel élni fogunk. Mert ha egyszer egy bizonyos álláspontra helyezkedünk, a melynek szükségességét a helyzetből kifolyólag felismerjük, akkor félton meg nem állhatunk, hanem ezen az uton végig kell mennünk és a mint mondtam, a következményét le is kell vonnunk.

Rövid felszólalásom végén vissza fogok erre a kérdésre térni. Megelőzőleg azonban Gajári Ödön tisztelt képviselőtársam felszólalásával kapcsolatban a helyzetre vonatkozólag is néhány objeekciót kívánok tenni és pedig abban az értelemben, a mely értelemben ezt a kérdést a tegnapi napon gróf Apponyi Albert tisztelt barátom felvetette.

Gajári Ödön tisztelt képviselőtársam a tegnapi napon az öszintéségre hivatkozva, azon kérdést intézte ömagaóhoz, hogy vajjon ezen vita tulajdonképeni természetét megótt mi rejlik? És ő beszéde további folyamán meg is felelt erre, azt mondván: „Mondják meg inkább egyenesen tisztelt képviselőtársaim, az egyik árnyalat az egyik tekintetből, a másik árnyalat a másik tekintetből, akar állást foglalni már cleve az ellen az értelmezés ellen, a hogy a mi az 1898: I. törvényezikket értelmezzük.” Ebből kifolyólag az ő vélekedése az, hogy a mi felszólalásunknak tulajdonképen komoly ezéja és komoly értelme nincs; az csak demonstratív karakterrel bír és szölvészketegből, vagy nem tudom miből származik, de tulajdonképeni tartalma, igazi ezéja a parlamenti tárgyalások értelmében nincsen. Hát azt hiszi tisztelt képviselőtársam, hogy itt ebben a parlamentben valami gyönyörűség felszólalni vagy vitatkozni? Itt, tisztelt ház, a hol a parlamenti életnek és parlamenti munkálkodásnak minden erkölcsi alapja lábba lóptatik? Itt, a hol elöször hiába beszélünk, a hol argumentumokkal hiába jövünk elő, a hol irányzatokat és törekvéseket hiába lanszíroznak; itt tisztelt ház, a hol, miként ma már kezd kidomborodni, a kötelező politikai szónak semmi értelme és értéke nincsen!

És a k a Oszkár: Csak pénz és viczinális. (Dortúség balfelől.)

R a k o v s z k y István: Viczinális és pénz!

Horánszky Nándor: Itt, a hol a tisztelt miniszterelnök ur tegnap a tárgyalás folyamán azt is kijelenti, hogy az önálló vámtérfelét esetleges életbeletéptetése mellett az ország tönkre menne — a mi először nem való! és ilyent csak azt mondhat, a ki a közgazdasági élet igazi tartalmáról, tartalmának meg abc-jéről sem bir fogalommal. Itt, a hol az országot a miniszterelnök szökből megszógyenítik, megpírják, hogy ez az ország nyomorult, olyan hitvány, mint a minő ezen a földgömbön más nincs, mert hogyha akár proprio motu, akár a viszonyok erejénél fogva kénytelen lesz az önálló vámtérfelét alapján berendezkedni, akkor tönkre megy! Mert hiszen hivatkozhatnak majd rája, hogy „teneked ezen ország érdekében az önálló vámtérfelét elfogadnod teljes lehetetlenség, mert hiszen az országot a tönkremenésnek kitenni csak nem akarod.”

V e s z t e r Imre: Az utolsó piaci kofa nem tesz ilyet! (Mozgás.)

Horánszky Nándor: Itt, ahol a miniszterelnök ur a decemberi viták alkalmával egyebek között a következőt is mondotta: saját szavait és nem a hozzájuk fizhető kombinációkat idézem: „Törekvésünk az, hogy a vámszövetséget létrehozzuk május elejéig; és hogyha nem sikerül létrehozunk, létrehozzuk esetleg a kereskedelmi szerződést és létrehozzuk a külön vámtérfelét is.” Tehát ezt mint másik alternatívát állította oda...

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Tessék folytatni, a mit mondtam!

Horánszky Nándor: Folytatnám szívesen, de ez a beszéd nincs nálam. De

mondhatom, hogy ezzel ellentétben egy betű sincs benne, mert ez egy önálló kijelentés, a mely magában véve egész és bevégzett. Ezt mint második alternatívát állította oda. Igenis tehát ezzel szemben azt kell kérdeznem a tisztelt miniszterelnök úrtól, hogy ez a nyilatkozat volt-e komoly, vagy a tegnapi nyilatkozat? Én magam ma már, a mint a viszonyok és körülmények mutatják, sem egyiket, sem másikat nem tartom komolynak. Sőt tovább megyek; abszolte kezdem nem tartani komolynak semmi olyan kijelentést, melyre ebben a Házban bárkinek is politikát pozitíve és bátran rá lehetne építeni.

Az ön t. barátom Gajári Ödön beszélt az öszintéségről. És mindenkit megkérdezek, hogy hát az öszinte dolog-e, ha a magyar kormány arra támaszkodik, hogy az osztrák birodalmi tanács azzal a reményvel hivatott és jött össze hogy az a kiegyezési dolgokat tárgyalja? Öszinte dolog ez?

Morem állítani, hogy ennek öszintésében soha senki a föld kereségén hinni nem fog. Más ezéja van annak az öszintészhivásnak, t. miniszterelnök ur. A kvótakérdésben elkövetett baklövészt kell valamiképpen reparálni, hogy a kérdés feljedelmi döntés elé legyen vihető. Ez annak a ezéja. De ez a feltevés, hogy a birodalmi tanács a kiegyezési kérdésekkel foglalkozzék, bár óhajtható volna, egyáltalában nem valószínű.

Méltóztassék megengedni, ám szincizáljunk csak egy kissé. Mi történhetik ebben a kérdésben? Történhetik először az, hogy a birodalmi tanács az elébe terjesztett vagy terjesztendő javaslatokat, a miként az a nyilvánosságra jutott nézetekből látszik, el fogja vetni. Ebben az esetben a miniszterelnök ur kalkulusan egyszerre egy keresztvonal történi, a minék következtében még annak a lehetősége sem fog fenforogni, hogy a kiegyezési javaslatok tartalma az önálló rendelkezés alapján olyan féle törvényjavaslatba vitessék bele, a melyet a multkor már megalkotott a törvényhozás, mert a birodalmi tanács, tehát az osztrák képviselet ellene nyilatkozott és nem fogadta el ezt a substrátumot.

Történhetik másodszor az, hogy az obstrukció következtében a mely ott eddigelé napirenden volt, a melylyel foglalkozni különben nem kívánok, csak a tényeket kívánom vizsgálni, a birodalmi tanács munkaképtelennek fog továbbra is bizonyulni. Mi lesz ennek a következménye? Az, hogy ennek a monarchiának tekintélye ezen ismételt próbák által még alább fog szállani, még inkább tört fog hódítani az a sajnos felfogás urbi et orbi, hogy ebben a monarchiában gyógyíthatatlan állapotok vannak. Lehet és szabad-e oda vinni a dolgokat? Ez felfogásom szerint a legnagyobb taktikai hiba egy államférfiútól.

Történhetik, tisztelt képviselőház, az is, hogy a birodalmi tanács tovább fog kilóndni s a miniszterelnök ur nem jön abba a helyzetbe, hogy a birodalmi tanács tárgyalásainak legalább erre vonatkozó befejezése előtt, a törvényhozásnak új

előterjesztést tehessen. S akkor ott leszünk december hónapban egy pár héttel a provizorium lejártá előtt a teljes zürzavárban és lesz egy állapot, a melyvel szemben a kormány nem fogja azt kívánni és kívánhatni, hogy ez a törvényhozás határon keresztül egy pár nap lefolyása alatt e nagy kérdés elintézésén, a mely a nemzetnek oly lényeges jogait érinti.

Azt gondolom tehát, hogy az az egész eljárás, a melyet a miniszterelnök ur részéről tapasztalunk, semmi egyéb, mint bujkálás a kérdés elől.

P o l o z n e r Jenő: Hatalmi kérdés rá nézve!

H o r á n s z k y Nándor: . . . és pedig oly értelemben és oly irányban, a mely nem felel meg annak az álláspontnak, melyet decemberben a kormány s a kormányal kongruenter mi is elfoglaltunk. T. képviselőtársam tegnapi beszédében azt is mondotta, hogy mi ezzel a vitával kifejezést akarunk adni annak, hogy mi nem úgy értelmezzük az 1898. évi I. törvény-cikket, mint a hogy azt ők értelmezik, vagy hogy saját szavaival éljek: „Önök ellene vannak azon értelmezésnek, melyet annak mi tulajdonitunk és a mint azt mi értelmezzük”.

Tisztelt képviselőház! Ennek a t. cz.-nek az értelmezésében is volna egy kis igényem, sőt valamivel talán több is, mint az én tisztelt barátomnak, Gajári Ödönné. Mert ezen törvény létrejöttének előzményei is voltak, melyeket a tisztelt barátom nem ismer, pedig ezen előzmények elegendő támpontot adnak nekem arra nézve, hogy abban más értelem bele ne vitessék, mint a mely annak a decemberi tárgyalás folyamán adatott. Én, tisztelt képviselőház, nem megyek bele a mi napon ezen t. cz. tartalmának értelmezésébe, illetőleg ezen értelmezés megvilágosításába, csak három magyarázatot leszek bátor felolvasni, s ennek felolvasása után a miniszterelnök úrhoz egy kérdést intézni. Felolvasom ezt gróf Apponyi Albert tisztelt barátom azon beszédéből, melyet a miniszterelnök ur is végig hallgatott és mely beszéd végén felállott és konstataulta, hogy azon fejtegetésekhez szó nélkül egész tartalmuk szerint hozzájárul. Tehát nem gróf Apponyi későbbi beszédéből idézek, mely az előbbel teljesen azonos ugyan, de mely elől a miniszterelnök ur a folyósra menekült és a melyre nézve nyilatkozván, azt mondotta, hogy ha tisztelt barátom azt mondotta, a mit ő feltesz, hogy mondott, a mint hogy mást nem is mondhatott,

annak értelmében osztózik. Én most csak arról a beszédészövegről emlékszem meg, melyet a miniszterelnök ur végig hallgatott s melyre vonatkozólag az általam ezírt kijelentést tette. Azon beszédnek egyebek között a következő kijelentései is vannak: „Az 1867. XII. törvény-cikk 68. §-a vámszövetséggel ellenkező, tehát önálló vámterület jelent.” Egy másik kijelentése ezt tartalmazza: „Az 1867. XII. törvény-cikk 68. §-a alapján az állandó rendezés másként mint önálló vámterület alapján, nem képezhető”. Harmadik kijelentése végül azt tartalmazza, hogy: „az a javaslat, melyet majdan az önálló intézkedés alapján a végleges közgazdasági rend tekintetében tenni kell, nem hasonlíthat ahhoz, a mely most a Ház asztalán fekszik.” Kérdem most már, hogy: állja-e még a miniszterelnök ur a szavát.

K u b i k Béla: Most beszéljen!

H o r á n s z k y Nándor: És azon kijelentését, a melyet tisztelt barátomnak azon beszédére tett, a melyet — másodszor is ismétlem — végig hallgatott és melyet egészben minden észrevétel nélkül, nemcsak magáévá tett, hanem ki is jelentette, hogy azt, sem jobban, sem szebben kifejezni nem képes?

Állja-e ma a tisztelt miniszterelnök ur igen, vagy nem? És ha állja a tisztelt miniszterelnök ur, vajjon az a megoldási módzat, melyet ő ma kontemplál arra az esetre, ha Ausztriával a vámszövetség alkotmányos uton létre nem jöhetne, vajjon arra az esetre is ezen állásponton van-e vagy egy kissé félrebillott? Akkor azután, ha a tisztelt miniszterelnök ur azt kijelenti, hogy állja és Gajári Ödön tisztelt barátom azt mondja, hogy neki pedig a miniszterelnök ur jelenlegi politikájának tartalmáról tudomása van, akkor joga van neki ösztönösről beszélni, joga van ezt oly kijelentésekkel tenni, mint azt a tegnapi napon tette. Ennekül kijelentésének, bár mindig tisztelettel viseitem személye és tehetségei iránt, abszolúte semmi súly sem tulajdonítható.

Mivel tehát, tisztelt Ház, azt tartom, hogy azok a jelenségek, melyek részint a sajtóban félhivatalos alakban nyilvánosságra jutottak, részint azok a nyilatkozatok, melyeket a tisztelt miniszterelnök ur a szabadelvű pártban tett, ha azok megfelelnek a valóságnak, — részint végül a tegnapi napon itt elkövetett nagy sükusa — bennünk azt az aggodalmat kelti, hogy a tisztelt miniszterelnök ur az 1867. XII. t. cz. 68. §-ának s ezzel kapcsolatban az 1898. I. t. czikknek a nyakát ki akarja

csavarni és ezen aggodalommal szemben, nehogy a kérdés az utolsó gráiban kerüljön a Házban elintézés alá, sürgetjük, követeljük, kívánjuk mi felderítését a kérdésnek. És ez, tisztelt Ház, azt gondolom, hogy nagyon is jogosult nemcsak a mi parlamenti tárgyalásainkra tekintettel, hanem az általános szituációra, a közgazdasági kérdések megoldásának milyenségére és azon rendkívüli érdekekre való tekintettel is, a mely érdekeket a közgazdasági berendezkedés fölül; mert azt csak nem engedhetjük, tisztelt Ház, hogy az ország-nak egy törvénybe iktatott ös joga, a melyet esetleg igénybe venni nemcsak szükség, de kötelesség is lehet, holt betű maradjon; azt csak nem engedhetjük, hogy az országunk legnagyobb közgazdasági érdekei kotyvasztás folytán — bocsánat a szóért, hogy használom kelt — tönkretéssenek. Csak nem engedhetjük, hogy mindezzel szemben azután mégis Ausztria részéről azt hirdettesék, hogy mi vagyunk a kitartottak sőt nem engedhetjük azt sem, hogy azt mondják, hogy ezen kényszerállapot folytán a magyar törvényhozás rá akarja tukmálni Ausztria nyakára azt a kiegyezést, a mely neki nem kell, hogy tehát minden odium az ország nyakába szakadjon; nem engedhetjük, hogy elpusztuljon az ország joga, elpusztuljon az ország érdeke, hogy gazdasági dolgai a legszerencsétlenebb irányban fejlődjenek és mégis ezek folytán nekünk tételesség szemrehányás, hogy kizsákmányoljuk Ausztriát.

Ez a lehelytelenebb politika volna. Ennek a politikának idején megakadályozása egyik és elsőrangú szempont, mely bennünket nem passzióbol, hanem az ország érdekeire való tekintettel arra utal, hogy a kormányt szorítsuk arra, hogy a kérdésben az országot felvilágosítsa.

Nem is értem hogy mi lehet az oka és akadályai annak, hogy a kormány a kérdésben nem nyilatkozik.

Két alternatíva áll fenn. Az egyik az, hogy a monarchia másik államának törvényhozása abban a helyzetben lesz, hogy a közgazdasági javaslatokat tárgyalhatja, akkor semmi baj sincs. Tehát bármiféle nyilatkozat tételük, ennek a tárgyalásnak, a melyet önképviselnek, a melyet önk megvalósítani akarnak, utjában semmi akadály nem áll. A másik alternatíva az, hogy az önálló berendezkedésre leszünk utalva, s ekkor azt kérdezzem, hogy mi köze az alkotmányhoz a monarchia másik államának kormányával? Mi érthet ennek az eshetőségnek a feltárása a tárgyalások-

A „ZOMBOR ÉS VIDEKE” TÁRCZAJA.

Gyöngyvirág.

Kicsike, kevéske,
Vettük két krajczáron
Sötétzöld levelű
Fehér gyöngyvirágom!

Kis pohárba tettük;
(Ez sem igen drága,
Nagy művész mintáit
Nem faragta rája . . .)

De a vize kristály,
Ott foly, a patakba,
Fehér gyöngyvirágnak
Feleségem adta . . .

S feledve, mily kevés
Kis virágnak ára,
Szászor is elmondjuk:
„Jaj, de édes, drága . . .”

Láng József.

A kis csapodár.

Ira: B. Z.

Az akác sötét lombjai bebölgatnak ablakon. Hervadt virágjainak egy-egy kicsi szirma berepül a szobába, hol Irénke dolgozó asztalkájára dölve sir. A fájdalom hangjait hiába akarja elfojtani. Ugy van vele, mint a kis fiúk, mikor a lassan kigyozó ér elé honoktorlaszt raknak, de a víz csakhamar rést üt a gáton s nagyobb erővel folyik tovább: elfojtott esendes sírása jobban-jobban kitör. Pedig jó volna egy kicsit vigyáznia, mert ha a mama megtalálna hallani, bizonyára gondoskodnék róla, hogy legyen is miért sírnia. Hát még, ha a kézimunkát a földön heverni látná, de rossz világ is lenne akkor!

Ugy látszik, Irénke is erre gondol s a házipar eme megkezdett renekét felveszi a földről. De nem tud dolgozni, nehezen és sokára sikerül még az is, hogy egy kissé lecsillapodjék.

Még mindig szepege a sírástól felkel s

a tűkörhöz megy. Elrémülve veszi észre, hogy szeméi mennyire kisírtak, milyen vörösek. Hjedten veszi elő zsebkendőjét, lázasan dörgöli arcát, szeméit. A siker fényesnek mondható: szeméi még vörösebbek lettek, mint azelőtt. E felett való dühében ráült apó öklével a kristálylapra s tehetetlen haragjában felszisszen. Majd, most már nyugodtabban visszamegy az asztalhoz, folytatja abban hagyott munkáját, mialatt újra, meg újra átolvassa sírásának okozóját, a rózsaszínű kis levelet:

— Édes, egyetlen Irénkém! Mire e sorok kezeidhez jutnak — megveszteletem Pista kocsist, hogy csak neked adja át — meg is érkeztem már ide, székvárosunkba, hogy az érettségi vizsga második részben tustelem. Képzelted, milyen fájó szívvel jöttem el hazulról, mikor még tőled sem bucsuzhattam el. Oh, ha erőt merithettem volna a te édes ajkaidról elhangzó szavakból, meg egy bucsu csókodból a nehéz napokra, száz halállal is büszkén szembe mennék nézni, nem hogy egy hitvány érettségi vizsgától megijednék. De háha! Mogyoró ur,

nál? Önálló alapon rendezkedvén tehát be, nem lehet azt mondani, hogy függőben levő tárgyalások vannak, tehát nem tanácsos ma már a kérdéseket bojgatni, mert a tárgyalások minosenek befejezve. Azt gondolom tehát, hogy abszolúte semmi értelme sincs annak, hogy a tisztelt kormány titkolódzék.

Amakután az egyik közleményben az is megjelent, hogy a tisztelt kormány mindenesetre meg van állapodva a monarchia másik államának kormányával. Ha tehát meg van állapodva, ismétlem, mit féle kérral, mi féle hátrányokkal járhat a kérdésnek felderítése a törvényhozás előtt? Sőt tovább megyek. Gajári tisztelt képviselőúrunk azt mondja, hogy mindenki tudja a megállapodásnak a tartalmát. Hát ha tudja, miért nem mondja meg a tisztelt kormány? Hol van a logika, a józan-ság abban, — bocsánat ezen szőrt — mikor mindenki tudja, csak a tisztelt kormány az, a ki titkolódzik és a törvényhozást erre vonatkozólag felvilágosítani nem akarja? Ha ezt mindenki tudja és a tisztelt kormány még sem akarja feltárni, akkor ez semmi más nem lehet, mint lelkismeretlen játék, lenézése az ország törvényhozása tekintélyének tőrökés a törvények kijátszására és a törvényhozásnak a bevégzett tények elé való állítása. Hogy ilyenképp mi utalva vagyunk arra, hogy a kormányt minden körülmények között arra szorítsuk, hogy a kívánt felvilágosításokat megadja, az egészen a dolog természetéből fakszik.

Tisztelt Ház! Ha két alternatíva elő állítottunk és ezeknek egyikébe beszorítottunk és vagy az mondatik, tessék az országnak jogait és gazdasági érdekeit elpusztítani, vagy pedig tessék azt a parlamentit fegyverek által megengedett módon megakadályozni, akkor ezen két alternatíva csak egy választás lehetne, tudniillik az utóbbi. Az országos érdek mindeképp felett áll; országos érdekot akár kijátszani, akár megrontani, — hogy ezt a szót használjam — „kost was kost”, nem lehet, nem szabad; ezt megakadályozni minden körülmények közt kötelességünk. De mert én ohajtom azt, hogy ezek a kérdések a törvényhozásban kellő nyugalommal akként tárgyalassanak, hogy a konszideráció, a józan megfontolás lehetővé tétessék, ismételve kérem a tisztelt kormányt, tegye lehetővé a törvényhozás és az ország számára a tények felderítését, hogy azok felett gondolkozván, állást foglalhassanak, megtehessünk mindent, a mi e kérdés békés és nyugalmas megoldását lehetővé tegye.

a nevelőm, az utóbbi napokban szörnyen kurta pórázon tartott, úgy szólván ki sem engedett a házból. Szó sem lehetett róla, hogy bucsut vehessek tőled, pedig mily édes-örömet megleteltem volna, ha már el kellett szakadnom közeledből. És még hozzá folyton csak könyv és könyv, silány próza. — Nem képezel, mennyire meggyűlöltem a könyveket (napjában ezerszer pokrolra kívánom Gutenberg urat, a ki, a mint talán te is tudod, feltalálta a könyvnyomtatást). Mit nekem a könyv, mikor én csupán a te szeméidből szeretnék olvasni mindig, mindig. De azért meg akarom, meg fogom mutatni a világnak, hogy férfi vagyok. Le fogom tenni a vizsgát, hivatalt vállalok s akkor majd Isten és ember előtt magamév teszek. És ha mégis . . . ha megtalálnék bukni? . . . A miniszteri biztostól azt mondják, hogy nagyon mogorva, szigorú ember, valóságos rém . . . Ugye Irénkém, első el egyetlen szerelmem, akkor sem fordulnál el tőlem? . . . Nem, nem lehet, vizsgám sikerülni fog és akkor . . . Hanem most már nem írhatok többet; egy óra múlva utazunk s engem keresni talál-

Köztudomásu, hogy milyen az én felfogásom a gazdasági kérdésekben, megmondtam ezt decemberben. Én hajlandó vagyok a monarchia másik államával gazdasági megegyezésre lépni úgy, hogy a vámközösség törvényes és alkotmányos uton fenntartassék . . .

P o l e z n e r J e n ő: Elég hiba!

H o r á n s z k y Nándor: Boocsánat, ez gazdasági kérdés, megmondtam akkor is ki fogom fejteni annak idején is. De arra azután, hogy akár a törvények kijátszásának, akár ezen kijátszás alatt az ország érdekei eltiporassanak, hajlandó nem vagyok és ez indít arra, hogy a kormányt a felvilágosítások megadására kérjem. Különben ismétlem, hogy a napirendhez hozzá nem járulhatok.

Hirek.

* **Személyi hír.** Dr. Drakulics Pál a bácsyegyei nemzeti párt véreghajtó bizottságának tagja, zombori ügyvéd, a napokban érkezett meg Ostendéről, ahol 6 héttig üdült.

* **A nemes-militicsi búcsú.** Csü törtökön volt a nemes-militicsi búcsú. Rengeteg sok ember ment át Zomboról is erre az alkalomra Nemes-Militicsre. A vasut alig győzte a sok tucust.

* **Tűz a Kossuth Lajos-utcában.** Pénteken délben könnyen veszélyessé válható tűz ütött ki a Kossuth Lajos utcában lévő Adler Adolf-féle butorkereskedés padlásán. A tűz ismeretlen okból, keletkezett. Ugy fel tűz felé iszonyú füst figyelmeztette a lakókat a bajra. Heltivásár levén csakhamar nagy néptömeg zarta el a bejárókat. Az udvaron a Poecik féle üzlet éppen megérkezett nagy mennyiségű üvegáru voltak elhelyezve szalmába pakolva. A tűzoltóság gyors megjelenése és erőyes fellépése megakadályozott minden bajt. A tűz a Frey-féle ház szalmapadlásra is átcsapott és ott mindent megsemmisített. Még este felé is füstölgött a sok félig megmaradt nádszék, szalmahalmi és egyéb butornemű. A kár biztosítva volt.

* **Gróf Zichy N. Jánosné aján-dékai a topolyaiaknak.** Megírtuk, hogy a topolyai túlzótlóság szeptember 7 és 8-iki jubileum ünnepségei alkalmával a zászló anyai tisztet gróf Zichy N. Jánosné vállalta el. Ő is vette a remek szép selyem zászlót az egylet részére. De ugyanekkor még más meglepetést is szerzett a topolyai túzlótló testületnek, ugyanis megajándékozta az egy-

letet egy 1200 frtos új legjobb szerkezetű feckendővel és még 2000 frtot adományozott az egylet céljaira. Valóban nem szorult magasztalásra a nemeslelkű grófnő ezen tette, mely nemességében parjárt ritkítja.

* **Az új városháza felszentelése és a tisztviselői fizetések fel-emelése Báján.** Bajaról írjuk: A milleniumi értesítőben elhatározta Bja város törvényhatósági bizottsága, hogy a nemzeti ünnep emlékére a régi városi székházat újja alakíttatja. Ezután a négy utcára nyíló impozáns palota elkészülvén, azt e hó 7-én ünnepélyesen felavattak, mely alkalomból d. e. 10 óraker városi díszközlgyűlés volt. A díszközlgyűlésen megjelent mint vendég a város országos képviselője Dr. Plósz Sándor igazságügyi államtitkár. Ugyancsak e hó 7-én d. u. 3 óraker Schmausz főispán elnöklete alatt mint a város rendes közgyűlése napirend előtt főispán tuzdító beszéde kíséretében átadta a földmívelésügyi miniszter ajándékát öt olyan mezőgazdasági munkásnak, kik gazdáikat már évek hosszú során lússéggel szolgálják és soha semmiféle szocialistikus mozgalomban részt nem vettek. Kiki 50 forintnyi jutalmat kapott. Áttérve a nevezettekre elhatározta a város, hogy az orosháza-szentesi vasut kiépítéséhez, hozzájárul, ha a város birtokán megállóhely lesz. A polgármester ezenkívül az összes tisztviselőik fizetésének folemelését határozta a közgyűlés. Több bizottsági tag sürgette, hogy a polgármester fizetése 2400 frtól 3200 forintra emeltessek; ezen indítvány azonban Hegedus polgármester kivanságára nem bízhatott el.

* **Kinvezés.** Az igazságügyminiszter Halász Ernő úvidéki kir. törvényszeki aljegyzőt a veszprémi törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

* **Az október 9-iki Reunion.** Minden jel arra mutat, hogy az október 9-iki mulatság minden tekintetben kitünően fog sikerülni. A megye minden vidékéről jelentik, hogy a készülődés általános. Még fog azon jelenni Bacs-megye színejava. A rendezőség mindent elkövet a siker érdekében.

* **Az új templom ügye.** Ismét járt küldöttség az érseknél, hogy az újtemplom felépítésére segétyt kérjen. A küldöttséget dr. Turszky Zsigmond vezette. Nem is kell ezt a szép ügyet ismét az elposványodás sorsára juttatni. Az érsek jó szíve minden esetre segíteni fog rajtuk.

* **Honvédeink itthon.** A helybeli honvédszázalójú péntek reggel 5 óra 27 perckor érkezett külön katonai vonaton a busiasi királyi parolatról.

nak . . . Erős leszek abban a hitben, hogy a nagy napok alatt te is drukkolsz

A Te sirig szerető
Béládért.

Irénke, miután a levelet gondosan a keblére rejtette, lábujjhegyen az ajtóhoz ment. Óvatosan kinyitotta és hiúz szemekkel beleskekdött a másik szobába. — Nincs semmi baj — gondolta magában. Apa hivatalos ügyben a szomszéd faluban jár, a mama meg a konyhában főz. Ezzel gyorsan elővette rejtekhelyéről a kis bánsonyos költésű könyvét — naplóját, s reszketeg betűkkel írt:

Junius 10.

— Szegény Béla, már elutazot vizsgázni. Mennyi fájdalmat is okozott nekem ez a hír. És milyen szépen tudtál ezt velem! igazán sirni lehet minden során. Sirtam is rajta sokat, még most is vörösek a szemeim. Csak a mama meg ne látná! És ha okát kédezné? Hát muszáj a mamának mindent tudni? semmi titkunk sem lehet már előttük? Majd azt mondom neki, hogy a szél telefujta porral, mikor a kis udvarban eteltem a csibéket; ez jó lesz, ezt e fogja himni.

Bélám, egyetlen Bélám! milyen aranyosan írod! „Óh, ha erőt merithettem volna a te édes ajkaidról ellangozó szavakból, meg egy bucsu esökdöböl a nehéz napokra . . . száz halállal szembe mernék szállani” . . .

Szegény jó fiu, mennyire fájhatott neki, hogy nem vehetél tőlem bucsut? Az a haszontalan Mogorfi nem engedte. Milyen utálatosak is azok a nevelők! . . . És ha megtalálnák bukhatni a vizsgán? Nem, azt nem élém tul, érzem, hogy az lenne utolsó óram. Béla nagyon okos fiu: a ki olyan szép verseket tud írni, mint ő én hoztam azt nem lehet megbuktatni az érettségi vizsgán!

Aztán: meg imádkozni fogok érte!

***

Most pedig talán nem lesz érdektelen megismerkedni Irénke naplójának egy későbbi lapjával:

Junius 25.

Mióta Béla hazajött a vizsgáról — látom kellett, hogy milyen hosszú orral — nem mer felénk jönni. Szegény fiu. Kivált az első két napon nagyon sajnáltam. Pista, a kocsis

* **Áthelyezés és kinevezés.** O. Felsője a király Mahr Antal bozovici kir. jbirónak törvényszéki bírói minőségében a szabadkai kir. törvényszékhez saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte. — A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter Horváth Fábian szabadkai államtitánitörvényszéki intézeti ének és zenetanárt jelen minőségében a pápai állami tanítóképző intézethez — a szolgálat érdekében — áthelyezte, továbbá Kis Ilona okleveles polgári iskolai tanítónőt a szabadkai állami nőtanítóképző intézetéhez segéd tanítónővé kinevezte.

* **Tűzoltóink diádala.** Nagy ünnepekkel folyt le a napokban Topolyán az ottani tűzoltó egyesület zászlószentelési ünnepélye s a megyei tűzoltó-szövetség közgyűlése. A versenyen a mi egyetünk is diádal aratót: tűzoltóink pompás ezüst serleget nyertek. A diádal élénk örömet keltett a városban s a hídfőn délutáni vonattal hazaérkező tűzoltók lelkes ovációban részleltek. A pályaudvaron nagyszámú közönség s az itthon levő tűzoltók várták őket. Bittermann Nándor, az egyet pénztárnoka lelkes beszéddel üdvözölte a hazaérkezőket, a mire Cziedler János, a népszerű főparancsnok válaszolt, a konnyelgik meghiattott. Összint szívből gratulálunk a derék egyesületnek s a lelkes, fardhatatlan főparancsnoknak.

* **A város tűzifa szükséglete.** Zombor szab. kir. város tanácsa az 1898/9 évben szükséges 940 kbméter cser, búkk vagy gyertyán tűzi hasábfá s szállításának biztosítására 1898. évi szeptember hó 22-én d. e. 10 órákor a városháza tanácstermében zárt ajánlati versenytárgyalást tart, melyre a vállalkozni kívánók meghívhatók. A vallalati feltételek a városi számvétségűnél be tekinthetők.

* **Találékony borbély.** Itt történt, a város egyik jóismert borbély üzletében. A gazda nem volt otthon, csak két sevéd. Az egyik egy nem tulságosan elegáns urat beretvél, de oh egek, egyszer csak gyöngyden megvanja a gyarudtan paciens arczát s a vér lassankint szerkedni kezd a karcolásból. Az egyik segéd észreveszi, a másik is észreveszi, de konokul hallgatnak, mint ahogy ilyenkor szokás. Mikor az ur eltavozik, így szól egyik legény a másikhoz: — Tíyü, az aldójátj ennek ugyan szépen megvagdát a jobb pofáját! — Meg én, felel kedélyesen a másik. Tudod, bele vagyok bolondulva a nényébe s mikor a jobb arczát megvágom, azt jelenti, hogy ma este a kapu között várom.

* **A város széna szükséglete.** Zombor szab. kir. város tanácsa az 1898—99.

gazdasági évben szükséges 7100, egyenként 560 kgr. zúyu adag széna beszerzését tisztosítással 1898. évi szeptember hó 16-an d. e. 9 órákor a városháza tanácstermében nyilvános szóbeli árlejtést tart. A vallalati feltételek a városi számvétségűnél be tekinthetők.

* **Népfelkelők jelentkezése.** Zombor sz. kir. város rendőrfőkapitánya a következő hirdetményt bocsajította ki: Az 1898. évi XXXVII. törvények alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (roszasi) ajánlati lappal és népfelkelési igazolványi könyveszkével el vannak látva, folyó évi október hó 28-an a 39. 40 41 és 42 évesek, október hó 29-en a 36 37 és 38 évesek, és október hó 31-en a 32 33, 34 és 35 évesek, a sztapari-uton levő Kaellbi Mhaly-féle vendéglőben mindenkor reggeli től 8 órákor személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez a Zombor szab. kir. városi rendőrfőkapitányság katonanyilvántartási hivatalban ingyen »Jelentkező lap« kapható, melynek kitöltéséhez és egyéb kezelésére névze Zombor szab. kir. városi rendőrfőkapitányság és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást. A személyes jelentkezéshez a népfelkelési igazolványi könyvvel együtt mindennemű katonai okmányok — aminek csak birtokában vannak — elhozandók, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandók. Az itt tartozkodó, de Auszriában (a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban) honos népfelkelők hasonló minőségben és módokat között tartoznak jelentkezni, mint a magyar honosok. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2 ftrtól egész 100 ftrig terjedhető pénzbüntetéssel esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetettik.

* **Pályázat.** Zombor szabad királyi város közönsége, mint a Falcione Gyula-féle ösztöndíj-alapítvány kezelője ezennel közhírre teszi, hogy az említett ösztöndíj-alapítványnál két, évi 600 ftrral javadalmazó ösztöndíj-állás van üresedésben. Az ösztöndíjért kizárólag zombori születésű vagy illetőségű szegény magyar, német vagy dalmát ajku nem nemes származású róm. kath. vagy protestáns vallású oly ifjak pályázhatnak, kik valamely hazai közép iskolában (fő-munasiusim, főreáliskola, kereskedelmi iskola), azaz tudományos egyetemen vagy műegyetemen, jogakadémiában, országos mintarajztanodában vagy bármely magasabb foku

hazai de mindenkor magyar szellemű tanintézetben folytatják tanulmányaikat. Felhívatnak ennél fogva a pályázni szándékozóik, hogy tanulmányi előmenetelük, egészségi állapotuk, valamint szülők vagyoni állapotát igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket Zombor, szab. kir. város tanácsához címzeve folyó évi szeptember hó 30-ig beza rolag annai is inkább nyútsák be, mert az elkeves érkezett folyamódványok figyelembe vételni nem fognak. Megjegyeztük, hogy az alsóbb foku tanintézetek illetve osztályok halgatoival szemben hason szorgalom, tehetőség és előmenetel igazolása esetén mindig a magasabb intézetek illetve osztályt fognak az osztálydjban részesíteni.

* **A történelmi társulat ásatásai.** A megyei történelmi társulatunk folyó 6-iki választmányi ülésében elhatározta, hogy a bezadai erdőben elfekvő Bortan (Bodrogh-vai) romjaival, továbbá a bogojevai és a monostorszeghi határban fog asatározni rendezni. A kultuszminiszter 300 forint engedményeztet az egyesületnek asatási célokra.

* **Falb időjólata szeptemberre.** 1—10 ig: általában szép és forró időjárás, 14—22 ig: szép, forró, felváltva zivatorkal. 22—25 ig: zivatorkal, különben szép és meleg, 27—30 ig: igen szép, száraz, meleg.

* **Tűz Bezdánban.** Pénteken e hó 9-én délután 6 és 7 óra közt tűz ütött ki Bezdánban az új-uzcaban s egy hosszú, körülbelül 15 öles ház a padlósan felhalmozott téli takarmány és gabona neműekkel együtt teljesen elhamvadt. A tűz keletkezési oka ismeretlen s erős a gyanu, hogy felgyújtottak.

* **Szállingóznak a behívók.** Most még róza van a kalapon. Piros vagy fehér róza. Par hét muva azonban már katonasapka nyomja a legények fejét. Már persze azokét, a kik október hó elején fognak bevonulni a csapataikhoz. A bevonulás az egyévi onkésuteknek október hó elején lesz, míg a közönséges ujanckoznak öt napnál később, október hó 5-én kell berukkolni. A hadkiegészítő irodában már erősen készíttetik a behívókat azok részére, a kiket gyönygyelre szant a sorsuk.

* **Valami a cselédekről.** Előre kijelentjük, hogy az ideá nem tölünk való, de mindazonáltal igen helyes és okos; ép ezen oknál fogva tovább adjuk s a ketho legmelegebben ajánljuk a háziasszonyok figyelmébe. Arról van ugyanis szó, hogy ha a cseléd torkos töröz, kijáró, vagy tolvaj, hat ezt nem illik könyvébe írni. De meg ha be is írni, kitépi a lapot, vagy elégeti, megsemmisíti a könyvet s szerez újat. Valami módon azonban még is jó lenne tudomást szerezni a cselédek megbízhatóságáról, vagy gyengéről, hibáiról. Erre a legalkalmasabb mód, ha a cseléd tartó gazda a mikor elbocsátja szolgálatából cselédjét s az elbocsátás ala oda kanyarítja a nevet, a lakását is megnevezi, hogy hol van. Így aztan az új gazdának módjában áll pár soros levelet inté ni az előbbi gazdához, a ki zart levélben szivesen ad választ s megírhatja a cseléd jó és rossz tulajdonságait. E képen tudomást szerezve a gazda a szegődő cseléd erkölcséről, tudja magát mihez tartani.

* **Ártézi kút Kulán.** Aman József apatini nagybirtokos és társa, a Kulán jöhrnévnek öröndő gőzserfőzde tulajdonosai, a serfőzde udvarán a napokban kezdtek meg egy új ártézi kútnak a furatását. Ez az újítás minden esetre nagy befolyással lesz a sörgyártásra; csak azt sajnáljuk hogy a kútnak nem a sörház előtti piacterélen furatják, hogy így nemcsak a sör hanem a vizivők is öröndhetnének az új kút jó vizének.

* **Beszéda Kulán.** Vettük a következő meghívót a táncvizigalommal egybe kötött Beszéda-arc melyet a szabadkai szerb dalegylet Stojkovits Zorka kisasszony. Gaál Ferencz zenedi-igazgató, Osztots Tihomir újvidéki gymn.-tanár és Bajits

ujságolta a minap, hogy: „nagyon kikapott a nagyszáns urtól az urficska.“ Apa is azt mondta róla, hogy léha, rossz kölyök. Elvégre is igaza lehet: a ki megbukik az érettségi vizgán, azt nem lehet menteni, az a szána-kozást nem érdemli. Miért nem tanult?

Mindennek daczára azt hittem róla, hogy férfi; de minthogy került a házunkat (talán attól fél, hogy leharapjuk az orrát) gyávának kell tartanom. Ha már megbukott a vizgán, minek tetézi hibáját még gyávassággal is? Soha sem állhattam a bukott diákok, annál kevésbbé ha gyáva. Mindenesetre sajnálom azt a sok könyvet, a mit hullatam érte. Éppen nem bammám, ha vissza lehetne azokat szívní. Még hozzá a mama nem hitte el a mesémet, hogy portól vörösök a szemeim, s minthogy nem vallottam ki az igazat, hát jón kikaptam. És éppen ő érte. Borzasztó! Ünneppélyesen megfogadom, hogy nem gondolk többet róla soha!

Ah, ha a tegnapi gondolk. Mennyi rimámkodásomba és könnyeimbe kerültem, míg elvitt a mama! Az első mulatság életemben! És hogy mulattam! Azt hittem menyországban vagyok!

Tanyai Laci egész éjjel csak nekem udvarolt. Nagyon megszépült ez a Laci a mióta jogász. (Azelőtt sem volt valami csunya fiu.) Olyan szemtelenül kunkorodó kis selyem bajuszkája nőtt az alatt az év alatt, míg Pesten tanult, hogy az embernek kedve kereked- nek . . . jaj, ha a mama most látná, hogy mit írök! . . . Azt mendta, hogy be van írva az athlétkához. Vajjon mind olyan csinos fiuk azok az athléták? Milyen jó is volna megismerkedni!

És milyen felségesen tánczol az a Laci! s mindig csak velem, egész éjjel.

A második négyes alatt olyan sok bolondó összebeszélte. Többek közt azt mondta, hogy én vagyok a megye legszebb leánya. Olyan őszinte arczal mondta ezt — nagyon vedves fiu.

Egyre-másra mutatta be a barátjait; még a szomszéd megyéből is jöttek. Mind jogász és mind megenni való gyerek. Majd széltétek egész éjjel! Imádom a jogásokat! Úgy érzem, hogy nem tudnék gimnázist szeretni többé soha? Éljenek a jogások!

zidor joghaltató urak szives közreműködése mellett 1898. évi szeptember hó 13-án Kulan az „Elefant» szálloda nagytermében a »Szt.-Száva» nevű iskolai alap javára rendez. Bejépti jegy ára személyenkint — 1 frt. Felhívások közzönnettel fogadtatnak és hirdapilap nyújtatnak. Kezdeté este 8 óra-kor. Műsor: 1. Megnyitó beszéd, tartja Osztojtis Tihomir ur. 2. Ezzhazí ének, előadja a szabadkai szerb daleylet vegyeskara. 3. »Szerb ábránd», Gaál Ferenczöl, zongoran előadják: Sztjojkovits Zorka k. a. és Gaál Ferencz ur. 4. »V. daleoport» Mokrányacz Istvántöl; előadja a szabadkai szerb daleylet vegyeskara. 5. »A bánatos anya» melodáma; ballada Z. Jovanovits Janostöl, zenéje Gaál Ferenczöl; szavalja Thésits Melánka k. a. a szabadkai szerb daleylet tagja, zongoran kíséri Gaál Ferencz ur. 6. »Szerelemi fohász» — bariton solo, Gaál Ferenczöl; előadja Vuüts Velykó ur, a szabadkai szerb daleylet tagja, zongoran kíséri Gaál Ferencz ur. 7. »VII. daleoport» Mokrányacz Istvántöl, előadja a szabadkai szerb daleylet vegyeskara. 8. »Szerb nánogoe» Bajits Lidortöl, hegedün előadja Bajits Izidor ur, zongoran kíséri Sztjojkovits Zorka k. a. 9. »III. daleoport» Mokrányacz Istvántöl, előadja a szabadkai szerb daleylet vegyeskara.

Az apatini községi tanítói kör ülése. A Bács-Bodrog megyei apatini kerületi községi tanítói kör folyó évi október hó 5 ik napján Bács-Kereszturon fogja rendező üzi gyűlést megtartani melyre a kör tagjai és a tanítgy barátai tisztelettel meghívotnak. A gyűlés sorrendje: 1. Gyakorlati tanítás. Tartja: a kereszturni tanítótestület egyik tagja. 2. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. A következő tétélek tárgyalása: a) »A játek rendeltetés és terjedelme a népiskolaban» (A tavaszi gyűléstöl visszamaradt). E tételt fölolvassa: az apatini elemi, bogojevai és kereszturni tanítótestület. b) »Az igazgató-tanító és a vezetés alatt álló tantestület közötti viszonyról». Fölolvassa: az apatini elemi, bresztováci és prigl.-szti-iváni tanítótestület. c) »Megfelelnek-e mindenképpen a földrajzi térképek azon igényeknek, melyeket a földrajz helyes tanítása tamaszthat; ha nem, miért nem és mennyiben lehetünk befolyással azok észszerűbb szerkesztése érdekében?». Fölolvassa: a gombosi, karavukovai és monostorapági tanítótestület. d) »Mit tehet a népnevelés a gyermekek minden lépten-nyomon mutatkozó túlértésének megállítására?». Fölolvassa: az apatini polg. isk., bezdáni és bogojevai tanítótestület. 4. Indítványok. 5. A tavaszi gyűlés helyének kijelölése. 6. A tavaszi gyűlés tárgyalandó tétélek külfüze és a munkalkodók kijelölése. 8. Tagdíjak befizetése és nyugtázása. Az ülés 9^{1/2} óra-orkor veszi kezdetét. A kör hivatalból kötelezett tagjeit tisztelettel felkérjük, hogy az ügyrend értelmében a gyűlés elejtöl annak háztáir jelen legyenek, mert ezidőköz a távozó tagok távozásuknak alapszabályszerűkimentésére lesz nek kötelezve; a tavol maradó tagok pedig távolmaradásukat f. évi október hó 1-ig annál is inkább mentsék ki, mert ellenköz esetben a választmány az alapszabályok, valamint az ügyrend ide vonatkozó pontjait fogja alkalmazni annak megjegyzése mellett, hogy a távolmaradás sem az elnökség, sem pedig a tagok bejelentése alapján nem igazolható. Az újonnan alkalmazott állami és községi tanítók, valamint óvónők az alapszabályok 2. §-anáé) pontja értelmében felhivatnak a körbe való belépésre. Külön értesítést a gyűlést illetőleg nem küldünk szét. Kelt Apatinban, 1898. évi szeptember hó 5 én Weigand Janos, elnök, Gurga Marton, jegyző.

* Eljegyzés. Vettük a következő értesítést: Neuwirth Károly m. kir. honvéd alvezéres örömmel tudatja, hogy leányát Irmát, Kubiss Agost ur eljegyezte. Özv. Kubiss Agostól örömmel tudatja, hogy fiú Agost, szigorú orvos, Neuwirth Irma kieszasszonyt eljegyezte. Budapest, 1898. évi szeptember havában.

* Az öbese — titeli helyi-érdéki vasut részvénytársaság alapítókéje 8354.400 korona, mely 12.355 brb 200 kor. névértékü törzss- és 29.417 drb 200 kor. névértékü elsőbbségi részvény kibocsátása utján szerzetetik meg. Az első három évre az alapítók által kinevezett igazgatóság a következőképen alakult meg: elnök Szabó Jenő ny. miniszteri tanácsos, főrendihazi tag, alelnokok: gróf Leininigen Ármín és dr. Vojnich Istvan Bács-Bodrog vármegye főspanja; tagok: Abonyi Sándor, Boód Akos, Fellner Henrik, Geferer Miklós, Karacsony Gyula, dr. Kan Béla, Kellenffy Károly, May R. Miksa, Mauthur Péter, dr. Mezői Mór, dr. Mezei Sándor, dr. Pasztély Jenő, Pappi Sándor, Szabó Jenő, Szajbely, Kálman, Szemző János, Vas E. Ferencz, Vojnich Istvan, Zakó Milán, dr. Zakó Istvan. A felügy. bizottság tagjaiva megválasztattak: Rózsa Károly, Fehér Miksa, Grosz Lajos, Cselar Istvan és Molnár Károly orsz. képviselő. Egyébként az építési munkálatok a vonaton már nagyon előrehaladt stadiumban vannak és a körübelül 104 km. hosszúra tervezett öbese — újvidék — titeli vasut néhány hónap múlva Bács-Bodrog vármegyének sok virágzó községét lesz hivatva az országos forgalomba belevonni.

* Könyvnyomdánkban egy tanonc elvétetik.

Levelezés.

Nincs többé Bogoja

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Folyó hó 4-én délelött esemény szám-ba menő s évről-évre megünnepelésre méltó hazafias dolog tüvént községünkben. A képviselő testület népes ülésen egyhangulag kimondta határozatilag, hogy az egy-kor idegenek által elfoglalt és elferdített községünk helynevét megmagyarosítja.

A magyarosítást célzó törekvések nem újkeletűek. Benn van az már népünk vérében, hogy simítson magyar faluja nevében s ember emlékezetét a „Bogojevó“ helyett azt mondja: „Bogója.“

Ujabbannalval már nem elégzik meg; mióta a nemzeti eszme mind-mind lüktezőbben jár át, mióta nem tűri azt, mi nem hordja magán a magyar zomán-czot.

Igy már 1893. decz. 17-én az elüljáróság indítványára kimondta a képviselőtestület, hogy egyszerűség és czélszerűség okáért Bács-Gombos-ra kívánja magyarosítani községe nevét; de a vmegye akkor azt válaszolta rá, hogy csak a megye központi magyarosító bizottságnak van joga azt eszközölni; tehát megint csak húzódtott a dolog.

1896. márcz. 2-án a „Polgári Olvasókör“ elnöke egy hazafias szempontból fejtegetett memorandumot terjesztette a kör választmánya elé, melyben proponálja a közs. helynevének a mill. emlékeül való sürgős megmagyarosítását. A választmány a memorandumot örömmel tette magáévá s megbizta az elnökök, hogy a magyarosítás keresztül vitelét az emlékirat mellékletével egyenesen az új Főispán Öméltóságánál sürgesse meg.

E közben meg az országgyűlés is gondoskodott törvényhozásilag a nem magyar hangzású helynevek megmagyarosítására felöl.

Végre a nyár folyamán a bácskai alispáni hivatal értesítette az elüljáróságot, hogy most már a törvényes formák szerint hozzon határozatot és annak alapján kérelmezze a belügyminiszter urnál, kinek jogkörébe a magyarosítás törvényesen tartozik.

Most már tehát törvényesen megnyerjük a mit rég epvedv váruunk. Addig is tek. szerk. Ur engedelmével én már most áthurcolkodom Bács-Gombos-ra, melyhöz hasonló jókat kívánva vagyok.

Bács-Gomboson, 1898. szept. 7.

alázatos szolgálja

Gábor Károly.

Közgazdaság.

Az iskolai nevelés és mezőgazdaságunk.

Az az ezer meg ezer ok, mely miatt a mezőgazdasági gyakorlati közismeretek nagyon lassan gyarapodnak kis gazdáink körében, — sokszor képezte már beszéd tárgyát és habár nem egyszer kézzel fogható argumentumokkal igazolódott be a közismeretek terjesztésének a jelenlegi módszer szerint való tarthatatlansága: bizony ott vagyunk vele manapság is, ahol esztendőkkézel előtöl. A népiskolai nevelés nem egészen gyakorlatias mivollára számtalanszor utaltunk és ha azt látjuk, hogy a gyermekek serdülő korában nem továbbképez iskolára, hanem javítóintézetbe van szükségünk, kénytelenek vagyunk ismielelten regisztrálni, hogy a mi fentebb tett kijelentésünk teljes értékében megüti a mértéket.

Vigyázzuk csak meg a kiinduló alap nevelést, az óvodákat, nem helyes irány-e az ott alkalmazott játszva nevelésnek az a része, mely a zsenge koru gyermeket játék mellett imitt-amott munkára utalja és szoktatja? S mit látunk a későbbi nevelésnél a népiskolákban?

Azt, hogy a gyermek, a nép gyermeke az életpraktikus fogásaitól elvonva, csak könyvből tanulja és azt is csak távolról érintőleg, hogy mik azok a gumós növények, melyeknek sorozatába az olvasó könyvben a borsó és paszuly is szerepelnek.

Akkor, még mikor annyi meg annyi felsőbb rendelet nem szabályozta a népiskolai nevelést, a 60-as évek elején, egy jelentékelten kis falu szerény népiskoláját magam is frekventáltam, s ma is évezettel gondolok rá vissza, mennyi rabszent nem tanultunk mi akkor a kerület köréből, de kiváltlken a gyümölcsfák nemesítéséből, — s mindezt az iskola felügyelő — a falusi lelkész saját iniatívájából — mivel a falkolát és korvhakertelt saját földjén ő szervezte és állította fel, azért, hogy gyermekeket hetenkint háromszor négyszer a fent elmondottakra személyesen oktathassa.

Ma, mikor az alapvető óvodai nevelés olyan szép és sikeres gyakorlati direktívákat jelöl ki a továbbnevelés céljaira, igazán ironia, hogy a népiskolai továbbtanulás ezeket a direktívákat eldobva, egészen más rendszer szerint nevel és tanít, holott ha megtartaná a népiskola a nevelésnek azt a részét amely gyakorlati irányban a munkásságra utalja a gyermeket, s ezen munkásságnak tért is jelölne ki, nagyon sokkal zldásosabb eredményeket érne el, s nem volna kénytelen a serdülő gyermeket továbbnevelés céljából javító intézetbe küldeni.

A napokban egy — az utcán ácsorogva kéregelő gyermekek szolítottam meg, hogy jöjjön hozzám a kertembe gyomlálni, s akkor nem csak krajczárt kap, hanem husz fillért, — azt vála-

szolt, hogy nem jöhet, mert a szülője nincs otthon s a lakásra kell felvigyáznia. — Figyelemmel kísérve a dolgot, meggyőződtem, hogy a 10—11 éves gyermek kéregető poziczióját az egész napon át el nem hagyta s már beletrögött a pénz utáni vágy, munka teljesítése nélkül. — a sarkon ácsorogva, — könnyű szerrel élni meg. — Igaz, hogy ez inkább erkölcsi reszortja a nevelésnek, ámde éppen a népiszkolákban kellene komolyan tekintettel lennünk arra, hogy a nevelésnek a megkívántó erkölcsi irányt is adjuk meg, mivel jól tudjuk, hogy a nép gyermekeinek az a része, mely fő és bevégző nevelést a népiszkolákból nyeri, szüleitől azért nem kap jó irányt, mivel azok a létért való küzdelemben vagy nem érnek rá, — vagy a legtöbb esetben erkölcsileg kénytelenek megadni gyermekeiknek azt, amit az e részben való nevelés tőlük mulhatlanul megkívánna.

A népiszkolák tudományos irányu s másrészen is kényeztető rendszere az oka, hogy 10—11 éves gyermek fél a munkától s elzúlik, vagy javító intézetbe kerül, de már akkor teljesen megrogzott gonosz irány velt rajta erőt, s a zománcot, melyet a serdülő korban — netalán némelyik még bírt, — nem lehet rá többé visszarakni, nem ragadja meg. Ezekből a gyermekeiből a népnek válnának pedig igazi jó munkások, s ismét nyernének a kisebb birtoku földművelő népet is, holott erre mai szervezetünkben a mi — egész élet nevelését bevégző népiszkoláink — gyakorlatiatlanok, képtelenek.

Ugy látom, a népiszkolák gyakorlatlan rendszere ambícióssá neveli a nép gyermekét, — s elvonja attól, amit reá nézve erkölcsileg és gyakorlatilag is életalapvető szükséglet volna. A mezőgazdaságra nézve ott, ahol anyai józan érzék, oly sok becsületes munkás kéz nyerhetne legszebb jövőt és foglalkozást, elvesznek a népiszkolák ezen neveltjei, hogy a semmittevésben a renitenkedésben keressenek menedéket s a zavarosban való halázzással találjanak boldogulást.

»Üsd a vasat, míg meleg«, »hajlitsd a veszt, míg gyenge«, mondja a magyar példaszó. Ha mi népiszkolákban a nép gyermekeinek végérvényes nevelést adunk, nyujtsuk azt úgy, hogy gyakorlatilag hasznukra, erkölcsükben javukra váljék. — Hisz a népiszkola, ha gyakorlatiasabb alapokra volna is fektetve, — s rendszere nem a középiskolák előkészítő rendszere akarna is lenni, nem lenne fogyatékos a továbbnevelésre nézve, mert hisz a középiskolák kezdő tantergyaira való átmenet-hez valamivel kevesebb iskolai tudás is elegendő volna.

Tartsuk a népiszkolában szem előtt azt, hogy önállólag, életre kihatólag nevelünk. Lássuk be, hogy a nép gyermekeit egy olyan országban tanítjuk, ahol a legtöbbnek a foglalkozási köre a mezőgazdasági vagy a kisipar lézen s e szerint alkalmazzuk tanítási rendszerünket is. Nem az a főczél és fő-

tekintet nálunk, hogy ki lesz az orvos, az ügyvéd, a mérnök, a hivatalnok, vagy kereskedő, mert azoknak ott áll még rendelkezésükre több esztendő tudományos iskolája ugy, hogy akár agyontanulják magukat, de nézzük leginkább arra, hogy erkölcsükben becsületes, gyakorlati tudásokban értelmes, józan földművelő népet, munkást és kisiparost neveljünk az országnak.

Bernátsky János.

Budapesti levél.

A főváros ismét egy nagyszabású műtelleppel gyarapodott, mely különösen a zongora-művészetet kultiváló közönséget érdekli. Heckenast Gusztáv zongora-termei, melyek 1865 óta állanak fenn Budapesten, a kigyó-utczából, hol helyiségei már szűknek bizonyultak, Gizella-tér 2. sz. alatt a váci utca sarkán lévő ház első emeletére helyeztettek át; itt a bel- és külföld leghíresebb gyártmányu zongorái oly óriási és díszes teremben vannak felállítva, minőhöz hasonló Magyarországon nincsen. Ehrbar, Schiedmayer, Schweighofer st. gyártmányai egy teremben, négy hosszú sorban felállítva, egész sötétszemlére nyujt alkalmat s gazdag választékát teszi megismerhetővé a legjobb szerkezetű, legszebb hangu zongoráknak. — Az az előkelő jó hímerv, melylyel Heckenast Gusztáv zongora-terme, ugy a fővárosban mint az egész országban már évtizedek óta bír, s melyet mindig méltán kiérdemelt, bizonyára csak növekedni fog ezzel a nagyszabásu intézménnyel. Felhívjuk tisztelt olvasóink figyelmét, miszerint zongora-szükségletük esetén Heckenast Gusztáv zongoratermét meglátogatni el ne mulassza.

A közimkák között mindég a himzés volt a legnemesebb, de egyszersmind a legfárasztóbb foglalkozás. Az őrsi hölgyek, a polgári osztály, a munkás nép leányai, asszonyai, a háztartás végzésé mellett himzéssel foglalkoznak üres óráikban, mint a legszebb és legértékesebb munkával. Nagy megkönnyebbités, óriási előnyösséget és gyorsaságot biztosít most már a himzésnél a „Viktoria” hímzőgép találmánya, ez a zsenialis és mégis egyszerű eszköz, mely a műhímzéshez és a smyrmának előkészítéséhez nélkülözhetetlen s legkiválóbb munkavégzés mellett ötszörte gyorsabb a kézzel való himzésnél; kezelését fél órai gyakorlat után tökéletesen elsajátíthatja bárki: ára csak 4 ft, mely olcsóságnál fogva mindenki megszerezheti, mert a beszerzés költségét már az első munka kifizeti. Tanítványok, kereskedők nagy érdeklődésményt kapnak. Megrendelések kérétnek Viktoria kőzi-hímzőgép gyár, Garay-tér 19, Budapesten, e címre.

A vidéki városok nagyobb részében a közutak rosszassága ellen állandó a panasz s a helyi közlönyök különféle változatokban szellettek elő a kérdést. Mezőtur közutainak járhatatlanságát s ezzel összefüggőleg ennek a gazdaságra káros voltát emeli ki; Abony a sok esőzés után panaszodik, hogy a gyalog utakon is nyakig járnak a sárban, Nagy-Körös is aszfaltburkolatu kocsitutat készített; — s így a vidéken számtalan városban sürgetik a gyalog- és közutak jó karba hozását, szilárd burkolását. Ez alkalomból emlíjük fel, hogy Budapest székes-főváros tanácsa kipróbáltatta az összes kövezési, illetőleg közutburkolási módokat s az aszfaltot és aszfaltmakadam-burkolatot találta a legtartósabbnak és legbiztosabbnak s utasította a mérnöki hivatalt, hogy tegyen előterjesztést az aszfaltnak az egész főváros területén való alkalmazására. A Magyar Aszfalt-Részvénytársaság már a vidék sok városában meggyőződöttette a

közönséget, hogy a gyalogjárdák aszfaltozása és a közutak aszfaltmakadam burkolása a legolcsóbb és legjobb, sőt igen előnyös fizetési feltételénél fogva annak igénybevételét is rendkívül megkönnyíti; mind-ezeknél fogva ajánljuk, hogy ott, a hol gyalogjárdák és közutak jó használható karba helyezését tervezik, forduljanak a Magyar Aszfalt-Részvénytársaság igazgatóságához (Budapest, Andrásy-ut 30), honnan minden kívánt felvilágosítást és költség-előirányzatot díjmentesen nyerhetnek.

A villamvilágítás nem remélt óriási elterjedést ért el Magyarországon. Minden jelentékenyebb vidéki város, a közvilágítás kérdése még megoldva nem volt, a villamvilágítás nagy előnyösségeit felismerve, azt rendeztette be, mely az ipar és gazdaság szolgálatában mint hajtóerő is nagyon hasznos. Ugy a gazdaság mint az ipar terén nagyon elterjedtek a munkagépek, ezek hajtására a villamos erő a központi telephől szállítva igen jutányos és előnyös; már ez a körülmény is ajánlatossá teszi a villamvilágítás berendezését mindenütt, a hol azt még nem létesítették. A legtöbb villamvilágítási telepet hazánkban a Siemens és Halske részvénytársaság rendezte be, ez a világhírű vállalat, mely már nevével is a villamvilágítás fogalmát fejezi ki. A hol tehát a villamvilágítás berendezését tervezik, forduljanak ez iránt a Siemens és Halske részvénytársasághoz (Budapest, Kerepesi-ut 21), hol tervezeteket és költség-előirányzatokat díjmentesen készítenek.

A fővárosba utazó vidéki közönségnek, mint a legkellemesebb otthont ajánljuk Gundel János „István főherceg”-hez ezimzett szállodáját, a Ferenc József-tér és Akadémia-utca sarkán. Ez a legszebb fekvésű, minden kényelemmel berendezett szálloda, Gundel-János személyes felügyelete alatt, példás tisztasággal és leggondosabb kiszolgálásával, jutányos szobáival minden igényt teljesen kielégít. A szálloda éttermeiben a legizletesebb ételek s tiszta jó italok szolgáltatnak ki s rég ismert jó hírnevét ezuttal is csak emlékeztetve kívántuk juttatni.

(Orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a Keleti J. budapesti elsőrangú czégg által gyártott és feltalált és. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai járó ésnyujtó gépek, műlábak, egyenes-tartók (ferdenövésűeknek), haskötők, a legjobbak és legmegbízhatóbbak. Keleti már évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legelőretekesebbet nyujtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánlhatjuk e kiténő specializált az érdeklődőknek.

Irodalom, művészet.

— (Uj zeneművek). Most jelent meg Ós-Budavára műsorának a legkedveltebb száma az ugynevezett „Toreador” keringő Chorintól, melyet a Denis spanyol testvérpár estenkint zajos tetszés mellett előadják. A keringőhez Füreidi József írt magyar szöveget. Kapható a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben váci-utca 9. sz. 80 kréit.

— A szalonasztal kincse. Régi kedves ismerőst üdvözöl minden művelt ember a Fővárosi Lapok-ban mely most új alakban, gyönyörűen illusztrálva a leggondosabban szerkesztve jelenik meg. J. Virág Béla szerkesztő számonkint meglepően szép és nagy irodalmi izléssel meg szerkesztett lapot ad ki, melynek pontos megjelenését és főmunkádat biztosítja az, hogy Budapest egyik elsőrendű kö- és könyvnyomda műintézet tulajdonosa Károlyi György vette át e páratlanul álló szépirodalmi lap kiadását. Előfizetőink száma rendkívül megszaporodott azzal, hogy a szintén

régi Magyar Nők Lapja és a Budai Hirlap bele olvadt a FŐVÁROSI LAPOK-ba, mely ma azon az uton van, hogy az illusztrált külföldi idegen lapokat egészen kiszorítsa az országból. Hölgy olvasóinknak fölösleges ajánlani a FŐVÁROSI LAPOK-at, mert ők bizonyára ismerik, de a ki most nem jártná és érdeklődik iránta annak szívesen küldjék mutatványszámot a kiadóhival: Budapest, V., Dorottya-u. 10.

— A *Divat Ujság* V. évének 17. száma a szokásos dúsz tartalommal megjelent. Rendkívül gazdagsága nyelvezetével főlapján a legújabb divatot számos képpel, bő magyar-azattal ismereti, a mit megkönnyíti a kétoldalas szabásmintáiv. Színes divatképe hónaponként a legremekelb öltözékeket ábrázolja, míg kézimunka-mellékletén az egyszerűtől egészen a pompásig való kézimunka-magyar-azatokat hozza olyan könnyen megérthető modorban, hogy az ma már számos leányiskola tanító lapjává vált. E mellett olvasói mulattatásáról sem feledkez meg. A minden számhoz mellékelt szórakoztatot kedves novellák, háztartási tudnivalók és egyéb jó tanácsok töltik ki. A havonként kétszer megjelenő *Divat Ujság* nagyon olcsó. Postán szállítással negyedévenként 1 ft 10. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Rökk Szilárd-utca 4. sz.

— A *Gyermek-Divat*, az anyák e kedves ujsága, 5. évének 8. száma megjelent. Körülbelül 190 képpel tarkított főlapján hasznosan oktatja a szorgos anyákat, hogy az elhasznált vagy a nagyok kinötte ruhát miképp kell a kicsinyek számára átalakítani vagy újat varni. Könnyedségére van ebben a minden számhoz mellékelt kétoldalas szabásmintáiv. Ezenkívül az apróságokat is kellemesen szórakoztatja, a mennyiben játékszerek és apró tárgyak készítésére oktatja. A *Gyermek-Divat* hónaponként megjelenő ujság. Előfizetési ára a lehető legolcsóbb: egész évre 2 ft 20 kr, postán küldve. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Rökk Szilárd-utca 4. sz.

— A *Patyolat* V. évének 8. száma megjelent. Ez az egyetlen magyar ujság, mely kizárólagosan a fehérnemű-divattal foglalkozik. Teszi pedig ezt olyan részletességgel és alaposítással, hogy az olvasója nincs sajtóval a készen vett és drága fehérneműre, hanem minden darabját otthon maga megcsinálhatja a minden számhoz mellékelt, magyar-azatokkal ellátott, két oldalas szabásmintáiv segítségével. A *Patyolat* minden hónap elsőjén megjelenő ujság, melynek egész évi előfizetési ára a postán való küldéssel 2 ft 20 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Rökk Szilárd-utca 4. sz.

Céltos szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád**
ügyvéd.

Kiadótulajdonos: **Oblát Károly**.

Törleszt. kölcsön

földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjlatlan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan és Jelzálog-For-galmi-Intézet,

Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, máris az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmány-szerűleg ajánlva van.

ZOMBOR és VIDEKE.

A ZOMBOR és VIDEKE az egyetlen leellenzékimegyei lap. Tizenhat éves multjához nem lesz hűtelen soha.

A ZOMBOR és VIDEKE becsületos, komoly munkával, jól értesült, irodalmi színvonalon álló lappal hálálja meg azt a meleg érdeklődést, a mely minden lépését kíséri.

A ZOMBOR és VIDEKÉnek a czikk, írói erős, de nem durva hangon, bátran, de nem személyeskedő kritikával, tisztességgel szolgálják azokat az elveket, amelyeket A p p o n y i Albert zászlaján ragyognak.

A ZOMBOR és VIDEKE előfizetési ára: egy évre 6 forint, fél évre 3 ft, negyedévre 1 ft 50 kr.

Párisi francia tanítónő,

a ki dr. Pavlovits Simon megyei főorvos úr házában kiváló eredménnyel működött, Zomborban telepedett le. A ki az előkelő, párisi francia nyelvet elsajátítani kívánja, forduljon hozzá, lakik: **néhai Mihajlovits Miklós házában, a nagy szerb templom utczában.** Órákat ad kezdőknek mint tanítónő és francziául beszélőknek mint társalkodónő.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Szentábrahám

Véritable Laque Christ- toph		Véritable Laque Christ- toph
------------------------------------	---	------------------------------------

Christoph Ferenc

SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú ragadás száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerülteik. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt, sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfesték fedi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teliesen beföd minden foltot korábbi mázolást stb. van azután

tiszta fénymáz (színezetlen) uj pallókra és parketre mely esuán fényt ad. Különösen parketre s az olajfestékek már bema- zolt egészen uj pallókra való.

Csak fényt ad, onnélfogva nem fedi el a famustrát. Posta csomag körülbelül 35 négyzetg mtr: (két közép nagyságú szobára való) 5 ftr 90 kr., vagy 8 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban ahol raktárak vannak ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyárjegyre mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyártmányt sokfelé utánózzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc.

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

Prága, K. Berlin.

Kaphato:

Zombor: Házy Ignác;

Baja: Jos. Miksch;

Vukovár: Stefan S. Drobac.

Uj-Verbász: Bröder M.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KLYTHIA

Az arczbőr szépítése és finomítása.

RIZSPOR.

Legelőgásabb toillette-, bál és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sarga.

Venyileg megviasgálva és ajánlva dr. Póhi J. J. es. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb korokból minden dobozhoz mellékelve.

A BŐR ÁPOLÁSÁRA

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. undvari toillette, szappan és illatszer, yar. Bécs I., Wolfzille 3 sz.

Kapható: a legtöbb illatszer- drogu-és gyógyszerárakban valamint Zomborban: Engel Mór, Weidinger A. és S. és Teltseh Gáspár keresk. üzégpél

13852. szám 1898.

Temesvári vásári-hirdetés.

Az idei temesvári Szt.-Mihály országos vásár

f. évi szeptember hó 29-étől bezárólag október 3-áig fog megtartatni. Ezen vásárral a délmagyarországi (azelőtt bánáti) lóvásár van egybekötve. Temesvárott, 1898. évi augusztus hó 29-én.

A városi főkapitányságtól.

Bandl Rezső,
főkapitány.

A legközelebbi országos vásár 1898. december hó 15-től, december hó 19-éig fog megtartatni.

Eladó szálló.

A bajai-ut bal oldalán, **Dr. Pavlovits Jenő és Krizmanits urak** szölleivel szemben, **Alparacz Natália** tulajdonát képező mintegy 2 3/4 hold szálló szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad **Koczkar Zsigmond** kir. közjegyző irodája.

3 tuczat 5 forintért

valódi francia

Gummi

vagy

Halhólyagot

a legnobb minőségben szállítja a Nagybani gummiár raktár, IX. ker., Üllői-ut 21. szám. Székküldés titoktartás mellett utánvéttel, nem tetsző árúért a pénz visszaadatik.

MINDENHITT KAPHATÓ. 17 KITIINTÉTO EREM

CHOCOLAT SUCHARD NEUCHÂTEL (SCHWEIZ) CACAO

MINDENYEN ÖLDHATÓ KAKAO